# چالش نظام سلامت و آموزش علوم پزشکی با پدیده خودکشی

علیرضا یوسفی، نرگس صادقی*، اعظم علوی

**چکیده**

تحلیل پدیده خودکشی گرچه در حوزه دین، اخلاق و روانشناسی اجتماعی و جامعه‌شناسی انجام می‌شود، اما عوارض و نتایج آن به شدت نظام سلامت و آموزش پزشکی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این مطالعه با استفاده از مرور متون و منابع علمی از پایگاه‌های معتبر اطلاعاتی انجام شده است. پدیده خودکشی به لحاظ دینی و اخلاقی امری نکوهیده و نامقبول است که مقابله با آن مستلزم همکاری بین بخشی وسیع است. نظام‌های سلامت و آموزش پزشکی برای مواجهه با این پدیده شوم و روبه ازدیاد بایستی چاره اندیشی‌های نوینی در سطوح سه گانه مراقبت داشته باشد.

**واژه‌های کلیدی:** **نظام سلامت**، آموزش پزشکی، خودکشی

**مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ویژه‌نامه توسعه آموزش و ارتقای سلامت/ اسفند۱۳۹۰؛ ۱۱(۹): ۱۴۵۳ تا ۱۴۶۰**

## مقدمه

یکی از مشکلات نظام سلامت در سراسر دنیا خودکشی است برطبق آمار سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۰۰ یک میلیون نفر در اثر خودکشی مرده‌اند.به عبارت دیگریک نفر در هر ۴۰ ثانیه ودر سال ۲۰۰۱ حدود ۵۰۰۰۰۰ نفر به این رقم افزوده شده است(۱) تخمین زده می‌شود در سال ۲۰۲۰ میلادی به طور متوسط، یک مورد مرگ ناشی از خودکشی در هر بیست ثانیه اتفاق افتد(۲) که آمار فوق بسیار چشم‌گیراست و از آنجایی که ارتباط زیادی بین آموزش و سلامتی وجود دارد (۳) لازم است کادر درمانی آگاهی‌های مناسب در زمینه فوق داشته باشند.

بحث در مورد خودکشی به دوران افلاطون برمی‌گردد(٤) واژه خودکشی در برگیرنده هرگونه مرگی می‌شود که مستقیما غیر مستقیم از عمل مثبت یا منفی مشخص قربانی ناشی شده باشد وقربانی پیشاپیش از نتیجه عمل خود آگاه باشد(۵) خودکشی عملی است که شخص به زندگی خود پایان می‌دهد .در خیلی از مذاهب و جوامع به صورت گناه و جنایت در نظر گرفته می‌شود اما در بعضی از فرهنگ‌ها به صورت راهی برای خارج شدن از موقعیت‌های رنج و ناراحتی و یأس وناامیدی است(۱).

سؤالات زیربرخی سوالاتی است که پاسخ به آن به وضوح مطلب اضافه می کند: خودکشی چه سیر تاریخی را طی کرده است؟ دیدگاه مذاهب مختلف نسبت به خودکشی چیست؟ آیا خودکشی یک عمل پسندیده یا نفرت انگیز است و اگر یک عمل ناپسند است آیا با آزادی و استقلال شخص منافات ندارد؟ اندیشمندان اجتماعی این پدیده را چگونه تحلیل کرده‌اند؟ در این مقاله سعی شده است با بررسی متون مختلف پاسخی به سؤالات فوق داده شود.

* **نویسنده مسؤول:**نرگس صادقی (مربی)، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان(اصفهان)، ایران. n45sadeghi@khuisf.ac.ir

دکتر علیرضا یوسفی (دانشیار)، گروه آموزش پزشکی، مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. اصفهان، ایران. (aryousefy@edu.mui.ac.ir)؛ اعظم علوی (مربی)، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهرکرد (دانشجوی دکتری تخصصی پرستاری). (a_alavi@iaushk.ac.ir)

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۷/۵، تاریخ اصلاحیه: ۹۰/۹/۱۴،تاریخ پذیرش: ۹۰/۹/۱۹



[ Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04 ]

از خودکشی تعاریف متعددی شده است در حالی که می‌توان گفت خودکشی هرنوع عملی است که منجر به مرگ می‌شود ولی این نوع تلقی می‌تواند ابهامات زیادی به دنبال داشته باشد زیرا مواردی وجود دارند که باعث مرگ شخص توسط خود شخص می‌شود ولی خودکشی محسوب نمی‌گردد. همچنین رفتارهای دیگری وجود دارد که نتیجه آن مرگ است ولی از نظر این که خودکشی محسوب شود قابل بحث است(٦)بنابراین می‌توان فهمید که ارائه یک تعریف عینی از خودکشی، لازم است(٧).

خودکشی به عنوان عمل خاتمه دادن عمدی، آگاهانه و ارادی به زندگی خویش است(٨) خودکشی، انواع گوناگونی دارد. بدون شک، خودکشی عملی است که فرد مرگ را بر زندگی ترجیح می‌دهد. اما علت‌هایی که موجب تصمیم فرد به خودکشی می‌شوند، در تمام موارد، ماهیت یکسانی ندارند حتی، بین این علت‌ها گاهی اختلافات و تضادهایی وجود دارد(٥).

**سیر تاریخی خودکشی:**

خودکشی پدیده‌ای است که همواره در طول تاریخ ودر کشورها و ملل مختلف وجود داشته است. البته در گذشته دوربرخی اقوام نه تنها خودکشی را جرم نمی‌دانستند، بلکه در پاره‌ای از موارد از آن به عنوان یک عمل افتخار آمیزیاد می‌کردند. خودکشی‌های معروفی همچون خودکشی رکلئوپاترا وهمچنین خودکشی‌های ژاپنی‌های عصر سامورایی‌ها که «هاراگیری» نامیده می‌شود، از نوع خودکشی‌های افتخارآمیز است(٩) این روش یک نوع خودکشی قابل احترام و با تشریفات مذهبی بوده وبطور مرسوم تشریفات آن در یک معبد تمیز و روحانی انجام می‌شد(١).

خودکشی‌های معروف به «اینوت»(١) و «ساتی»(٢) نیز جزء خودکشی‌های تهورگرایانه و افتخار آمیز محسوب می‌شدند. در مراسم «ساتی» که یک سنت دیرین در هندوستان بود، زنان بیوه خود را روی جسد شوهرانشان در میان تلی از هیزم می‌انداختند و زنده زنده می‌سوختند(١٠).

خیلی از افراد مشهور در طی تاریخ مرتکب خودکشی شده‌اند الکسی ماندر که فلسفه می‌دانست، قبل از سقراط به علل فلسفی، خود را در دهانه آتشفشان انداخت. مارشال رومل که فاتح صحرا بود با سیم پیانو خودکشی کرد. نرون، امپراطور روم، به علت نارضایتی مردم که به قصر او هجوم برده بودند، یکی از بندگان آزاد کرده خود را واداشت تا او را بکشد. ژراردو بنزال، شاعر فرانسوی، به تیر چراغ برق خود را دار زد(١١).

در گذشته خودکشی به عنوان جرم علیه خود و جامعه و به طور کلی گناه محسوب می‌شد کسانی که خود را می‌کشتند از تشریفات کفن و دفن مذهبی محروم می‌شدند(٨). در یونان قدیم امکان داشت مرتکبان جرایم مهم، حتی پس از مرگ نیز تحت تعقیب و محاکمه قرار گیرند. افلاطون، فیلسوف بزرگ یونانی معتقد بود: «کسی که انتحار می‌کند، باید در زمین دور افتاده، خشک و سخت و بدون هیچ گونه تشریفات به خاک سپرده شود» در قرن ششم میلادی «روستینین» امپراطور روم، مقرر داشت کسی که خودکشی می‌نماید باید مجازات شود و ازدواج با بیوه چنین فردی، موجب ننگ و سرافکندگی است(١٢).

با ظهور دین مسیح در اروپا، خودکشی ممنوع شد و این اقدام مخالف مذهب و اخلاق معرفی گردید. همچنین مرتکب آن به عنوان مجازات، از نظر تشریفات مذهبی «تشیع و دفن جنازه محروم می‌شد»(١٣). بعد از انقلاب کبیر فرانسه در سال ١٧٨٩ و تحول افکار در مورد حفظ آزادی‌های فردی و حقوق اساسی افراد ملت، مجازات‌های سابق برای خودکشی لغو شد. انقلاب کبیر فرانسه درسال ١٧٨٩ بر اساس قبول اصالت افراد و این که هر شخص، مالک نفس و جان خود است، مجازات‌های سابق را برای خودکشی فسخ نمود(١٢).

دیوان کشور فرانسه در سال ١٨١٥ میلادی چنین رأی



[ Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04 ]

داد: «خودکشی جرم نیست تا معاونت در آن جرم محسوب شود»(١٤) در حال حاضر در کشور فرانسه، خودکشی جرم نیست، ولی تحریک به خودکشی جرم است(١٥). در قرن نوزدهم میلادی در روسیه، آلمان و انگلستان خودکشی جنایت محسوب می‌شد(١٠).

اولین نگرش علمی به خودکشی در سال ١٧٣٧ به وسیله دی فانتن صورت گرفته است وی برای اولین بار کلمه suicideرا در فرانسه بکار برد که در سال ١٧٢٦ به وسیله آکادمی علوم فرانسه پذیرفته شد. این کلمه، ترکیبی از دو کلمه لاتین sui به معنی« خود» و cide به معنی «کشتن» است. بنابراین «خودکشی» معنایی رسا و کافی از آن است.اولین مطالعه نظام‌دار در باره خودکشی نیز به دست امیل دورکهایم در سال ١٨٩٧ در کتابی تحت عنوان «خودکشی» مطرح گردید(٨).

سقراط بیان می‌کند خودکشی در هر حال اشتباه است زیرا نمایانگر جدایی روح از بدن است که خداوند آن را در ما قرار داده است. افلاطون ادعا کرد خودکشی اشتباه بوده و یک عمل ننگین است و کسی که مرتکب خودکشی شده باید در یک قبر نامشخص دفن گردد. خودکشی به علت تنبلی و ترسو بودن فرد در برابر مشکلات زندگی است (٤و٧) ارسطو بیان می‌کند خودکشی یک عمل اشتباه است ولی پیرامون این اشتباه یا گناه ویژه چیزی را ابراز نمی‌کند آن چه در زمینه نظر افلاطون و ارسطو برجسته است این است که استقلال افراد در خودکشی در نظر گرفته نشده است(٧).

**مذهب و خودکشی:**

شاید ظهور مسیحیت مهم‌ترین واقعه در تاریخ فلسفی خودکشی باشد زیرا به محض این که جوامع مسیحی شکل گرفت، خودکشی در این جوامع مورد تحریم قرار گرفت(٥). اگر چه پدران مسیحیت اولیه مخالف خودکشی بودند اما سنت آگوستین با ارائه توجیه بسیار دقیق در رابطه با خودکشی به این تحریم اعتبار داد ، او خودکشی را به عنوان یک گناه غیر قابل توبه تعریف کرد(٧). اگر فرد در اثر گناهان بسیار، آمرزش خود را بعید دانسته و مأیوس گشته و توبه کردن خود را بی نفع شمرده است، باید بداند یأس از جمیع گناهان گذشته‌اش بدتر است(١٦) حضرت محمد (ص) نیز می‌فرماید: بشر تنها به خواست و اراده خداوند مطابق کتابی که پایان زندگیش را تعیین می‌کند می‌میرد هنگامی که پایان زندگی فرا می‌رسد، نمی‌توان آن را یک لحظه نه به تأخیر و نه جلو انداخت(٥). ولی پیشوایان پروتستان مانند کالوین خودکشی به شکلی که کلسیا مطرح کرد را محکوم نموده و می‌گویند خداوند بخشنده و مهربان است و اجازه توبه را می‌دهد(٧). مسیحیت با خودکشی و شرکت در خودکشی مخالف است مخصوصاً در مذهب کاتولیسم خودکشی به عنوان یک گناه بزرگ در نظر گرفته شده است. در دیدگاه یهودیت نیز خودکشی به عنوان یک گناه جدی محسوب می‌شود و همیشه منع شده است(١).

در مقابل پیروان فلسفه رواقیون معتقدند، هر زمانی معنای زندگی که پیشرفت و شکوفا شدن است قابل دسترسی نباشد خودکشی ممکن است صحیح باشد خوب زندگی کردن و کیفیت زندگی مهم است نه کمیت آن(٧) خودکشی در فرهنگ اسلامی به معنای عقب نشینی از نیل به غایت کمال و سقوط به وادی حسرت و ناکامی است.حضرت باقر(ع) فرمود: « به درستی که مؤمن به هر بلایی مبتلا می‌شود و به هر قسم مردنی می‌میرد مگر این که خود را نخواهد کشت»(١٦).

اولین مدل جامعی که از خودکشی دفاع کرد مدل جین دان بود او گفت طبق اصول مسیحیت خودکشی لزوماً گناه نبوده و مخالف با قانون‌های طبیعی یا علی و خدا نیست، در هر حال مواردی وجود دارد که ممکن است خودکشی توصیه گردد. ولی از مخالفین پر سر و صدای خودکشی در این دوران کانت بود طبق نظر او منطق (عقل) ما منبع وظایف اخلاقی ما هستند و بنابراین اجازه جهت تخریب زندگی یا همان خودکشی یک نوع تناقض عملکرد است و



[ Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04 ]

غیر اخلاقی است.

دو دسته از مذاهبی که در مورد ممنوعیت خودکشی بحث می‌کنند از ریشه مذهب مسیحیت پدید آمده‌اند. اولین آن قانون طبیعی توماستیک بود که به وسیله هیوم مطرح گردید بر طبق نظر او خودکشی حتک حرمت قانون طبیعی خدااست بنابراین خودکشی غیر طبیعی است ولی این قوانین مورد انتقادهای زیادی قرار گرفت و بیان گردید ممانعت روی خودکشی مستبدانه است(۷).

دسته دوم مذاهب روی ارتباط بین انسان و خدا بحث می‌کنند در بیشتر موارد این بحث‌ها در جهت مشخص کردن اختیار خداوند برای مرگ کمک کننده است یکی از مقیاس‌های برجسته تاریخی بیان می‌کند، ما دارایی خداوند هستیم و خودکشی اشتباه است زیرا باعث تخریب این دارایی می‌شود(۱۷).

در آیه ۲۹ سوره نساء آمده، خودتان را نکشید، به درستی که خداوند نسبت به شما مهربان است(۱۸)در اسلام خدا آفریننده است. او دهنده زندگی است و تنها او حق پایان دادن به زندگی را دارد(۱). حیات، ودیعه الهی است و نقطه عزیمت، اعتلا، و کمال آدمی است. خیانت در این امانت، از نظر عقل، مذهب و اخلاق، غیر قابل بخشش است. خودکشی، اهانت به خداوند متعال است و اسلام آن را گناهی نابخشودنی می‌داند. شریعت الهی حقوق افراد را عطیه‌ای از جانب خداوند متعال در باره بندگان می‌شمارد و هرگونه تصرف و استفاده از این حقوق را که منافی شریعت و مقاصد شارع انجام گیرد، باطل به حساب می‌آورد. به همین دلیل دین اسلام خودکشی را در عداد گناهان بزرگ قرار داده و مرتکب آن را مستوجب عقاب و کیفر اخروی می‌داند؛ زیرا حیات از جمله عطایایی است که خداوند در وجود افراد به ودیعه نهاده است و افراد بشر نمی‌توانند این حق را از خود سلب کنند. «ودیعه» جانشین کردن در حفظ و نگهداری است. در باره احترام و حمایت از حق حیات و حرمت دماء، آیات متعددی در قرآن کریم وارد شده است و در تعالیم و ارشادهای پیامبر اکرم(ص) و ائمه معصوم(ع) نیز این موضوع مورد عنایت قرار گرفته است(۱۹).

ساده‌ترین نظریه اخلاقی در مورد خودکشی، اعتقاد دارد که خودکشی ضرورتاً اشتباه است زیرا زندگی انسان مقدس است. این دیدگاه با تفکرات مذهبی مانند اسلام، کاتولیک، کانت و رونالد دورکین همراه است. دراین دیدگاه خودکشی باعث هتک حرمت وظیفه اخلاقی به دهنده ارزش‌های ذاتی زندگی بشر می‌شود. ولی بعضی از صاحب‌نظران بیان می‌کنند برای پایان دادن به زندگی شخص قبل از این که زندگی طبیعی او به پایان برسد نیازی به بی احترامی به ارزش‌های زندگی نیست. بعضی از نظریه‌ها بیان می‌کند چون ما دارایی خدا هستیم و خودکشی باعث تخریب دارایی خدا می‌شود بنابراین خودکشی اشتباه است ولی مشکل است این بحث را با این ادعا که خداوند همه را دوست دارد تطبیق داد زیرا اگر زندگی یک شخص خیلی بد باشد همان علاقه خدا به انسان‌ها، به آن‌ها اجازه می‌دهد که این دارایی با خودکشی تخریب شود(۱۷).

براساس جهان بینی الهی، جهان هستی و تمام چیزهایی که در آن آفریده شده، از خداست و مالک تمام هستی اوست. بنابراین در ملک تنها با اجازه مالک می‌توان تصرف نمود. انسان اجازه تصرف در جان خود بدون رضایت الهی را ندارد که بدون رضایت الهی دست به خودکشی بزند و باعث نابودی خود گردد. خودکشی برخلاف فلسفه آفرینش است و از این رو در اسلام حرام و ممنوع اعلام گردیده است(۲۰).

سرانجام عده‌ای بیان می‌کنند در مواقعی، برای پیشگیری از آسیب‌های مهم به شخص ممکن است از نظر اخلاقی خودکشی به صلاح شخص باشد. و اگر فقط با آسیب به خود بتوانیم از خطرات جدی در آینده که متوجه ما است جلوگیری کنیم بنابراین به صلاح است که دارایی خداوند، یعنی زندگی خود را از بین ببریم(۷). مثلاً ابن مقفع در قرن دوم هجری به علت این که منصور دوانیقی برای



[ Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04 ]

دستگیری او اقدام کرده بود، خود و خانواده‌اش را در چاه انداخت(۱۱).

در قرآن کریم خداوند می‌فرماید: خودتان را بنا حق نکشید یا این که نفس خود را نکشید و خود را برای بتان قربانی نکنید، یا این که در هنگام غضب خود را انتحار نکنید، به درستی که خداوند به شما اهل ایمان مهربان است، و کسی که از روی تعدی و تجاوز به غیر و ستم بر خود قتل نفس نماید، زود باشد که او را در آتشی سخت درآوریم و این برخدا سهل وآسان است(۱۶).

فرض دیگر این است که خداوند زندگی را به صورت هدیه به ما داده است و اگر ما آن را تخریب کنیم آن هدیه را پس داده‌ایم ولی کلاگ بیان می‌کند که اگر ما یک هدیه را نتوانیم برگردانیم آن دیگر یک هدیه نیست. شبیه این نظرات که ما مدیون خدا هستیم و باید برای زندگی خودمان از خداوند قدردانی کنیم و کشتن خودمان باعث توهین و بی احترامی به خداوند و بی مسؤولیتی در مقابل استفاده از این هدیه است، توسط دیگران نیز مطرح شده است(۷) بنابراین اگر یک شخص زندگی خیلی سخت و بدی داشت و بیمار بود باید برای این بیماری و زندگی بد از خداوند تشکر کند زیرا این زندگی توسط خداوند مهربان به او داده شده و خیری در این امر برای او وجود دارد(۱۷).

سر توماس مور (۱۵۵۵-۱۴۷۸) در کتاب آتوپیا نظریه جدیدی، مغایر با عقاید کلیسا مطرح کرد. مطابق نظریه وی، اگر بیماران در شرایطی سخت با درد و رنج شدید و نومیدانه به سر می‌برند نه تنها اجازه خودکشی دارند بلکه باید تشویق شده و مورد حمایت و کمک قرار گیرند(۲۱). ولی در مذهب اسلام، در کتب روایی، احادیث متعددی وجود دارد که بر اساس آن‌ها، یک فرد مؤمن، استوار و محکم و در عین حال انعطاف‌پذیر است. انسان مؤمن به هیچ وجه در مقابل مشکلات کمر خم نمی‌کند و هرگز در برابر حوادث ناگوار روزگار تن به خودکشی نمی‌دهد(۲۲).

بعضی طرفداران آزادی فردی از خودکشی دفاع کرده اند و می‌گویند: از نظر اخلاقی دیگران نباید در رفتار خودکشی دخالت کنند و حتی بعضی از آن‌ها اعتقاد دارند، حق خودکشی یک نوع حق آزادی است و خودکشی وظایف اخلاقی را نقض نمی‌کند وافراد دیگر از نظر اخلاقی نه تنها نباید در این کار دخالت کنند بلکه باید حتی به فرد کمک هم بکنند(۷). فری بیان می‌کند حق زندگی کردن به طور منطقی حق مردن را نیز شامل می‌شود(۵).

ولی آیا خودکشی نقض هر نوع وظیفه اخلاقی نسبت به دیگران نیست؟ خودکشی می‌تواند وظیفه ما نسبت به دیگران به خصوص افرادی مانند (خانواده، دوستان) را نقض کند یا حتی آسیبی برای کل جامعه باشد. هیچ شکی در این نیست که خودکشی یکی از اعضای خانواده یا یکی از افراد مورد علاقه می‌تواند باعث آسیب‌های مضر روحی، روانی و اقتصادی گردد. علاوه بر این غم خودکشی، باقیمانده‌ها را با یک احساس پیچیده مواجه می‌کند(۷).

آگوستین بیان می‌کند خودکشی در مقابل عشق طبیعی به خود قرار دارد که هدف آن محافظت از انسان است، خودکشی به جامعه‌ای که شخص عضوی از آن است آسیب می‌رساند، خودکشی وظیفه ما نسبت به خدا را نقض می‌کند زیرا خداوند زندگی را به عنوان یک هدیه به ما داده است(٤). به هرحال بار خودکشی بر روی جامعه را نمی‌توان نادیده گرفت(۲۳).

در مقابل عده‌ای دیگر بیان می‌کنند در مواقعی پیامدهای خوب خود کشی ممکن است بیشتر از پیامدهای بد آن باشند(۲٤) در حقیقت در بعضی موارد خودکشی ممکن است قابل تحسین باشد خودکشی‌هایی که واضحاً برای حفاظت از دیگران یا کمک به دیگران در جهت حفاظت از زندگی یا خوب بودن دیگران است در این دسته قرار می‌گیرند(٦) هیوم بیان می‌کند اگر دستورات خدایی به وسیله خدا ایجاد شده است بنابراین همیشه شکستن این قوانین به خاطر افزایش شادمانی اشتباه است اما اغلب



[ Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04 ]

خدا اجازه می‌دهد وقتی بیمار ی یا صدمه وجود دارد بر علیه این قوانین باشیم(٤). بعضی در هنگامی که بیمار دچار درد و رنج است با اتانازی غیر فعال موافق هستند(۲۵).

## بحث و نتیجه‌گیری

چنانچه دیدیم خودکشی پدیده‌ای است که از منظر ادیان الهی مطلقاً حرام و به لحاظ اخلاقی نیز امری مذموم است. مواردی که در برخی فرهنگ‌ها از خودکشی قهرمانانه ذکر می‌شود، موارد استثنایی است که شامل نگاه مثبت به خودکشی نیست. افرادی که از منظر آزادی فردی آن هم به شکل افراطی به پدیده خودکشی مجوز می‌دهند نیز افراد نادری هستند که آرا و عقاید آنان حداکثر ممکن است قبح خودکشی را کاهش دهد.

گرچه خودکشی پدیده‌ای است که تحلیل آن در حوزه‌های دین و اخلاق و روانشناسی اجتماعی صورت می‌گیرد اما آثار و عواقب وقوع آن نظام سلامت را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. افزایش این پدیده در جوامع که آمارهای جهانی نیز از آن پشتیبانی می‌کند هم سن امید به زندگی را کاهش می‌دهد و هم تدارک ساز و کارهای پیشگیری اولیه از آن مستلزم همکاری بین بخشی وسیع و پرهزینه‌ای است.

مواردی از خودکشی‌های ناموفق که یا با قصد قطعی خودکشی و یا به منظور تهدید اطرافیان برای رسیدن به مقاصد خاص انجام می‌شود و سر و کار این افراد به اورژانس‌های بیمارستانی می‌افتد و غالباً به مراکز تخصصی دانشگاهی هدایت می‌شوند، نظام آموزش پزشکی را با وسعت درگیر وظیفه‌ای می‌سازد که دشوار و پیش‌بینی نشده است. از منظر نظام سلامت و آموزش پزشکی پیشگیری در سطوح سه گانه از این پدیده مستلزم تدارک ساز و کارها برای همکاری‌های بین بخشی و نیز آموزش فارغ‌التحصیلانی است که قادر به مدیریت این پدیده در سطوح سه گانه پیشگیری باشند. با توجه به آمارهای رو به افزایش از این پدیده نابهنجار نظام‌های سلامت و آموزش پزشکی بایستی به برنامه‌های آموزشی غنی‌تری در ارتباط با این پدیده تدارک ببینند.

## منابع


1. Yip p. A public Health Approach to Suicide Prevention, Hong Kong J Psychiatry, 2005; (1)15:29-31.
2. Rezaeyan M, Vazirynajad R, Tabatabaea Z, Salem Z, Esmaely A, Manshory M. [khodkoshi dar dine Islam]. Journal of university of Rafsanjan.;2007(6)4: 15-22.
3. Arendt, J.N. “Does Education cause better health? A panel data analysis using school reform for Identification.” Economics of Education Review2005; 24:149-160.
4. Debouvior M. The Philosophy of Suicide. [Cited 2008 Apr 29]. Available from: http://philwiki.Wetpaint.com/page/The+Philosophy+of+Suicide
5.Durkhym E. Suicide. The translation Salarzadh Amiri N, Tehran: Allameh Tabatabai University, 2000. [Persian]
6. Joseph K. Suicide: Its Nature and Moral Evaluation. Journal of Value Inquiry1990; 24(1):67-81.
7. Cholbi M. Suicide. Stanford Encyclopedia of Philosophy [Cited 2007 spring] Available from: http://www.science.uva.n1/~seop/archives/spr2007/entries/suicide/
8. Foladi A. [esterateghiha va barnamehhaye pishgiree az khod koshi ba tamarkoz bar nojavanan va javanan]. Tehran: Puplication of Fajr Andishe. 2002.[Persian]
9. Sedigh sarvestani R, Rahmatollah R. [Asib shenaci Ejtemaee].Tehran: Publication of Samt. 2007. [Persian]
10. Eltavila A. [Ravan Shenacy Ghazaei].The translation Key nia M. Tehran: Publication of Majd. 2010. [Persian]
11.islaminasab A.[Bohrane khod koshi]. Tehran: Publication of Ferdousy, 1992. [Persian]
12. Mohseni M. [Doreh hoghogh Jazaye Omoomy]. Tehran: Publication of Ganje Danesh.1997. [Persian]
13. Pad E. [Hoghogh Keyfari Ekhtesasi]. Tehran: Publication of University of Tehran. 2005. [Persian]




[ Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04 ]

14. Eltavila. [Ravan Shenacy Ghazaei].The translation Key nia M. Tehran: Publication of Majd. 2005. [Persian]
15. Goldozian E. [hoghogh jazaye Ekhtesasi]. Tehran: Publication of University of Tehran.2005. [Persian]
16. Dastgheib Shirazi A. [Ghonahan Kabireh]. Publication of Tehran: 1978. [Persian]
17. Holley D M.Voluntary Death, Property Rights, and the Gift of Life. Journal of Religious Ethics1989; 17(1):103-121.
18. Tabatabaee M. [Almizan fe Tafsireelghoran].Publication of ghom. 1984. [Persian]
19. Mohamadi A. [Mabani Estenbate Hoghogh Islami ba osole feghh]. Tehran: Publication of University of Tehran.2003. [Persian]
20. Motahari M. [Majmoe Asar].Tehran, 1996. [Persian]
21. Emam hadi M, Nour shafiei S, Jalilvand M, Daneshvar GH, soltany M. [Eutanasia]. Tehran: Publication of Nezhat. 2007. [Persian]
22. Mazaheri H. [Akhlagh dar khaneh]. Publication of ghom. 2003. [Persian]
23. Hartmann L. Three Seductive Ideas. Psychiatric Services 1999; 50(12):1641-1648.
24. Cosculluela V. The Ethics if suicide Prevention. International Journal of Applied Philosophy1994; 9(1):35-41.
25. Toledo-Pereyra LH.Good life, good death according to christiaan Barnard. J Invest Surg 2010; 23(3):125-8.

[ Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04 ]

# Suicide and its consequences for the medical education and health systems

**Alireza Yousefy[1], Narges Sadeghi[2], Azam Alavi[3]**

## Abstract

**Introduction:** *Although analyzing suicide is related to religion, ethics, social psychology and sociology, its consequences affect medical education and health systems intensively.*
*In this review study, data bases and texts on the subject were reviewed.*
*Suicide is an unacceptable phenomenon in religion and also ethics.Challenging this ever increasing phenomenon requires extensive intersectional cooperation.*

**Keywords:** Suicide, Ethics, Education

**Addresses:**
[1]. Associated professor, Medical Education Research Center, Isfahan University of Medical Science, Isfahan, Iran. Email: aryousefy@edu.mui.ac.ir
2 (✉) Faculty of nursing and midwifery, Khorasgan (Isfahan) branch, Islamic Azad university, Isfahan, Iran Email: n.sadeghi@Khuisf.ac.ir
[3]. Faculty of nursing and midwifery", Islamic Azad university , Shahrekord Branch" (PHD Nursing Student). Email: a_alavi@iaushk.ac.ir

[ Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04 ]